

РЕШЕНИЕ
«29» июнь 2022 ел

КАРАР
№ 41

**Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Сосна авыл
жирлеге территориясендә жәмәгать һәм дин тотучы зиратларның
эшчәнлеге тәртибе һәм жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре
турындагы нигезләмәне раслау хакында.**

"Жирләү һәм жирләү эше турында" 12.01.1996 ел, № 8-ФЗ Федераль закон, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль закон, «санитар-экологик икеайлык турында "30.03.1999 ел, № 52-ФЗ Федераль закон нигезендә," жирләү һәм жирләү эше турында "гы Федераль закон," Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында " 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ - 2.1.3684-21 «шәһәр һәм авыл жирлекләре территорияләрен карап тотуга, су объектларына, эчә торган су һәм эчәргә яраклы су белән тәэмин итүгә, атмосфера һавасына, туфракка, торак биналарга, житештерү, жәмәгать биналарынан файдалануга, санитария-эпидемияләргә каршы (профилактика) чаралар үткөрүгә карата санитар-эпидемиологик таләпләр һәм САНПИН 2.1.3684-21 нормаларын раслау турында" РФ Баш дәүләт санитар табибының 28.01.2001 №3 карары белән расланган санитар-эпидемиологик таләпләр». Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Сосна авыл жирлеге Уставы белән, жәмәгать һәм дин тотучы зиратларның эшчәнлеген оештыру һәм Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Сосна авыл жирлеге территориясендә жирләү урыннарын тиешенчә карап тотуны тәэмин итү максатларында, Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Сосна авыл жирлеге Советы карары:

1. Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Сосна авыл жирлеге территориясендә жәмәгать һәм дин тотучы зиратларның эшчәнлеге тәртибе һәм жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре турында Нигезләмәне (кушымта итеп бирелә) расларга.

2. Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Сосна авыл жирлеге Советының 23.09.2010 ел, №23 карары үз көчен югалткан дип санарга.

3. Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районының Сосна авыл жирлегенә мәгълүмат стендында әлеге карарны игълан итәргә һәм Балтач муниципаль районының рәзмәт хаттамасында урнаштырырга.

4. Әлеге карарның үткөрү контрольдә тотам.

Сосна авыл жирлеге

Габдрахманов Ф.С.

Татарстан Республикасы
Балтач муниципаль районы
Сосна авыл жирлеген
Советының 29.06.2022 ел
№41иче карарына кушымта

Нигезләмә

Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Сосна авыл жирлеген территориясендә жәмәгать һәм дини зиратларның эшчәнлеген тәртібеген һәм жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләрен турында

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1.1. Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районының Сосна авыл жирлеген территориясендә жәмәгать һәм дини зиратларның эшчәнлеген тәртібеген һәм жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләрен турында әлеген нигезләмә (алга таба - нигезләмә) "жирләү һәм жирләү эшене турында" 12.01.1996 ел, № 8-ФЗ Федераль закон, "Россия Федерациясендә жирле үзидарәнен оештыруның гомуми принципнары турында" 06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәнен оештыруның гомуми принципнары турында» 30.03.1999 ел, № 52-ФЗ Федераль закон, "жирләү һәм жирләү - 25.12.1996 ел, № 63-ТРЗ «Татарстан Республикасында жирләү һәм жирләү эшене турында» Татарстан Республикасы законы," шәһәр һәм авыл жирлекләрен территорияләрен карап тотуга, су объектнарына, эчәргә яраклы су һәм эчәргә яраклы су белән тәэмин итүгә, эчәргә яраклы суга, атмосфера һавасына, туфракка, торак биналарга, житештерү, жәмәгать биналарынан файдалануға, санитария-эпидемияләргә каршы (профилактика) чаралар үткәргүгә һәм үткәргүгә карата санитар-эпидемиологик таләпләр» СанПин 2.1.3684-21 нормалнары, " Татарстан Республикасында жирләү һәм жирләү, Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Сосна авыл жирлеген Уставы нигезендә, жәмәгать һәм дини тотучы зиратларның эшчәнлеген оештыру һәм Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Сосна авыл жирлеген территориясендә (алга таба - авыл жирлеген) жирләү урыннарын тиешенчә карап тотуны тәэмин итү максатнарында Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Сосна авыл жирлеген Уставы белән расланды.

1.2. Авыл жирлеген территориясендә урнашкан зиратлар, гомуми кагыйдә буенча, жәмәгатьчелек тарафынан үлгән (һәлак булган) кешеләрен жирләү өчен, аларның теләк белдерүен исәпкә алып йә жирләү мәсьәләләрен буенча махсуслаштырылган хезмәт карары буенча билгеләнә.

1.3. Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Сосна авыл жирлеген карары буенча (алга таба - авыл жирлеген башкарма комитеты) авыл жирлеген территориясендә дини тотучы зиратлар төзелә ала.

1.4. Жәмәгать зираты: юк

Дини тотучылар зираты:

Түбән Сосна авылы, кадастр номеры 16:12:120101:166;

Түбән Сосна авылы, кадастр номеры 16:12:120101:633;

Түбән Сосна авылы, кадастр номеры 16:12:120101:213.

1.5. Жәмәгать зиратларында жирләү дин, хәрби һәм башка гореф-гадәтләрне исәпкә алып башкарылырга мөмкин.

2. ТӨШЕНЧӨЛӨР ҺӘМ БИЛГЕЛӘМӨЛӨР КУЛЛАНЫЛА ТОРГАН НИГЕЗЛӘМӘ

Өлеге Нигезләмәдә түбәндәге төшенчөләр һәм билгеләмәләр кулланыла:

Автокатафалк-жәсәдле табут, үлгән яки үлгән, жирләнгән продукция һәм жирләүдә катнашучылар өчен махсус жиһазландырылган автотранспорт чарасы.

Жирләү - табутта яки табутсыз үлгән яки һәлак булган кешеләрнең мәетләрен, склеп, саркофаг, мавзолей, пантеон һәм кабердәге туфрак белән чүн савытларын, колумбар урыннарын жиргә бирү яки махсус билгеләнгән участокларда трах жәю процессы.

Туганнар каберлеге - мәрхүмнен (үлгән) жирләү өчен жәмәгать зиратлары территориясендә бушлай бирелә торган жирләү урыны, шул рәвешле, үлгән (үлгән) кешенең иренең яки якын туганы күмелгән урында жирләүне гарантияләү өчен.

Ялгыз жирләү-ялгыз гражданны, жирләү бурычын үз өстенә алган зат жирләү өчен жәмәгать зиратлары территориясендә бушлай бирелә торган жирләү урыны, шулай ук шәхесләре Эчке эшләр органнары яки хатыны, якын туганнары яки законлы вәкилләре булмаган яки алар жирләү мөмкинлеге булмаган гражданны жирләү урыны.

Ганлә (бала табу) күмелү - өч һәм аннан да күбрәк үлгән (һәлак булган) туганнарын жирләү өчен жәмәгать зиратлары территориясендә бирелә торган жирләү урыны.

Туганнар каберлеге-зиратлар территориясендә күпләп һәлакәтләр корбаннарын жирләү өчен бушлай бирелә торган урын.

Туганнар каберлеге- зиратлар территориясендә күпләп һәлакәтләр корбаннарын жирләү өчен бушлай бирелә торган урын зиратлар территориясендә массакүләм һәлакәтләр корбаннарын жирләү өчен (шәхесләре тулысынча сакланган яки идентификацияләү алмаган гадәттән тыш хәлләрсен шәхесләре билгеләнмәгән).

Хәрби күмелү- жирләү хәрби йоласын үтәп, үлгән яки һәлак булган хәрби хезмәткәрләрне һәм аларга тиңләштерелгән категория гражданнын жирләү өчен билгеләнгән жәмәгать зираты участогы.

Мактаулы каберлекләр, кагыйдә буларак, төп жәмәгать зираты аллеясы буенда урнашкан, уңайлы алымнар һәм яхшы күзәтү булган һәм үлгән кешене жирләгәндә бушлай бирелә торган урыннар, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, авыл жирлеге каршындагы казанышларны нигезләү һәм раслау бурычын алган зат үтенече буенча, вафат булган кешене жирләү бурычын үз өстенә алган зат үтенече буенча, жирләү урыннары.

"Мораль яклау" зонасы (мораль зона, Яшел саклау зонасы) - гомуми кулланылыштагы территория һәм жирләү өчен билгеләнгән объект төзелешен бүлүче зона. Ул зират территориясенең бер өлеше аның периметры буенча яфраклы һәм ылыслы агачлардан, ким дигәндә, ике рәттән тора.

Каберлекләр зонасы- жирләү башкарыла торган зиратның функциональ-территориаль зонасы.

Жирләүне гамәлдә ашыру гарантиясе- үлгән яки үлгән кешене жирләүне Россия Федерациясенен гамәлдәге законнары нигезендә тәэмин итә торган гарантияләрнен жыелмасы.

Жирләү буенча хезмәтләрнен гарантияләнган исемлеге - Россия Федерациясенен гамәлдәге законнары белән гарантияләнган Россия Федерациясе гражданнына түләүсез нигездә күрсәтелә торган хезмәтләр исемлеге. Жирләү буенча хезмәтләрнен гарантияле исемлеген бирү бурычы гамәлдәге законнар белән жирләү эше мәсьәләләре буенча махсус хезмәткә йөкләнган.

Зират- жирләү урыны чикләрендә урнашкан һәм кремациядәи сон вафат булган (үлгән) кешеләрне жирләү өчен жир кишәрлекләре булган шәһәр төзелеше комплексы.

Каберлекләрне теркәү кенәгәсе - каберлекләрне теркәү кенәгәсе.

Колумбарий- жирләнган урн. Вертикаль буенча Колумбарий ярусларга бүленә, яруслар мемориаль плиталар белән капланган урыннарга бүленә.

Жирләү өчен җаваплы зат - жирләү турында мәрхүмнен (үлгән) ихтыярында күрсәтелгән зат йә ире, якин туганнары (балалары, эги-эниләре, уллыкка алынган, туганнары һәм бертуган апалары, оныклары, бабасы, эби), башка туганнары, вафат булган (вафат булган) кешене жирләү, күмү урынын рәсмиләштерү, аны тиешле тәртиптә тоту һәм аны даими карау бурычын үз өстенә алган башка затлар.

Жирләү урыны- үлгән яки һәлак булган кешеләрнен мәетләрнен яки мәетләрнен күмү өчен билгеләнган жирләү объектынның бер өлеше.

Жирләү урыннары- жирләү өчен билгеләнган жирләү объекты киндлегенен бер өлеше, ул үлгән яки һәлак булган, туфрак белән күмелгән, этик, санитар һәм экологик таләпләр нигезендә махсус оештырылган жирләү урыннарын күмү буенча йола гамәлләре үткәрү өчен билгеләнган. Жирлек территориясендә жирләү урыннары булып жирлекнен жирле үзидарә органнары карамагында булган һәм үлгән (һәлак булган) кешеләрне жирләү өчен билгеләнган җәмәгать зиратлары тора.

Кабер - табигый грунтта җемка рәвешендәге жир корылмасы, ул үлгән яки табутта яки аннан башка һәлак булган мәетләрне күмү өчен билгеләнган.

Кабер өеме - үлгән яки һәлак булган кешеләрнен истәлеген мәңгеләштерү өчен билгеләнган һәм күмелгән урында куела торган мемориаль мәгълүмат булган архитектура-скульптура корылмасы.

Җәмәгать зираты- жирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт карары буенча үлгән яки һәлак булган кешеләрне жирләү өчен билгеләнган жирләү объекты.

Дин тоту зираты- жирләү өчен билгеләнган объект, ул бер дингә (конфессиягә) караган вакытта үлгән яки һәлак булган кешеләрнен мәетләрнен (жәсәдләрнен) һәм мәетләрнен (жәсәдләрнен) жирләү өчен; тиешле кануннар һәм йолаларны үтәп, жирләү өчен билгеләнган.

Жәсәд- мәрхүмнен гәүдәсе.

Һәйкәл- күләмле яки яссы архитектура формасы, шул исәптән скульптура,obeliskлар, яткан һәм куелган плиталар, алар хөрмәтенә куелган затлар турында мәгълүмат тунланган (мемориаль мәгълүмат).

Туфрак- кремациядән соң вафат булган (үлгән) мәетенең жәсәдләре.

Жирләү - авыл жирлеге территориясендә булган горейф-гадәтләргә туры китереп, санитар, экологик һәм башка билгеләнгән нормаларга һәм кагыйдәләргә каршы килми торган кеше мәетен (жәсәдләрен) күмү буенча йола гамәлләре.

Жирләү эше-жирләү очен билгеләнгән объектларны булдыру һәм эксплуатацияләү, шулай ук жирләүне оештыру һәм үткәру белән бәйлә ритуаль, юридик, житештерү, йола (дини) һәм башка төрле хезмәтләр күрсәтүгә юнәлдерелгән мөстәкыйль эшчәнлек төре.

Жирләү кирәк-яраклары- жирләгәндә кулланыла торган ритуаль эйберләр. "Жирләү кирәк-яраклары" һәм "жирләү ритуалы предметлары" терминнары охшаш.

Жирләнүнең теркәү билгесе – вафат булган яки һәлак булган кешенең фамилиясен, инициалларын һәм жирләү датасын, аның туган һәм үлем даталарын, шулай ук жирләү башкарылган участок номеры күрсәтелгән табличка.

Ритуаль хезмәтләр-башкаручының һәм кулланычының турыдан-туры хезмәттәшлеге, шулай ук башкаручының жәсәдләренә, үлгән яки һәлак булган кешеләрнең мәетләрен күмү, жирләү, күмү урыннарын карап тоту буенча эшчәнлеге нәтижәсе.

Ритуаль оешмалар - Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә теркәлгән, жирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт статусы булмаган һәм авыл жирлеге территориясендә ритуаль һәм шуна бәйлә ритуаль хезмәтләр, шул исәптән жирләү буенча хезмәт күрсәтергә хокуклы юридик затлар һәм шәхси эшмәкәрләр.

Зиратны караучы-авыл жирлеге башкарма комитеты билгели торган, үз функцияләрен түләүсез нигездә башкаручы, күмү урыннарын билгеләү очен җаваплы зат.

Жирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт-жирләү һәм жирләү буенча хезмәт күрсәтү эшчәнлеген алып баручы, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнгән тәртиптә авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан төзелә торган коммерцияле булмаган оешма.

Туфрак салынган урна – үлгән кешенең калдыкларын салган целлофан пакет. Урна савытлары төрле тышкы бизәлешле булырга мөмкин.

3. ЖИРЛӘҮ ТӨРТИБЕ

3.1. Жирләү зиратта каберләренә урнаштыру һәм каран тоту кагыйдәләре, шулай ук санитар кагыйдәләр һәм нормалар нигезендә башкарыла.

3.2. Гражданлык хәле акталарын теркәү органнары тарафыннан бирелгән үлем турында таныклык күрсәтеп, үлгән затның туганнары, я жирләү бурычын үз өстенә алган затлар, жирләүгә рөхсәтне (1 иче кушымта) авыл жирлеге башкарма комитетына гариза бирү юлы белән (2 иче кушымта) рәсмиләштерәләр.

3.3. Һәр күмелү билгеләнгән формадагы китапта теркәлә (кушымта 3). Күмелгән каберлекләренә исәпкә алуның төгәлләнгән китабы каттый хисап документы булып тора һәм "Балтач муниципаль районы архивына даими саклауга тапшырыла»

Күмүгә рөхсәт рәсмиләштергәндә, күмелгән урыннарны теркәү кенәгәсендә күмүне теркәү язуы түбәндөгечә башкарыла:

- үлгән (һәлак булган) затның фамилиясе, исеме, әтисенен исеме; үлгән (вафат булган) затның туу һәм үлү датасы; үлгән (һәлак булган) кешенен яше;

- үлгән (һәлак булган) затның үлү турында герблы таныклығының сериясе һәм номеры үлгән (һәлак булган) затның үлем турында медицина таныклығының номеры);

- күмелү даталары;

- кабер һәм күмү участогының тәртип номеры;

- күмелгән өчен җаваплы затның фамилиясе, исеме, әтисенен исеме һәм адреслары.

3.4. Жирләү рөхсәттә күрсәтелгән срокта һәм зиратны караучы күрсәткән билгеле урында, жирләүгә рөхсәт белдерелгәннән соң башкарыла.

3.5. Жирләү бурычын үз өстенә алган затка күмүне теркәү турында таныклык бирелә (4 нче кушымта).

3.5. Каберләр зиратның билгеләнгән планировкасы нигезендә элекке тәртиптә тезеләләр. Жирләнгән вакытта чардуганнар рәте сакланарга тиеш.

3.6. Мәрхүмне жирләү өчен түбәндәге күләмдәге кабер өчен жир участогы бүлеп бирелә: кабернен озынлыгы - 2 метр, киңлеге - 1 метр, тирәнлеге - 1,5 метр; кабер төбенен тамгасы грунт сулары торышы дәрәжәсеннән 0,5 метрга югарырак булырга тиеш; кабер өстендәге калкулыктар 0,5 метр биеклектә булырга тиеш. Каберләр арасында озын яктар бусенча 1 метр, кыска - 0,8 метр.

Чардуганнарның биекlege 1 метрдан артмаска тиеш.

Гаилә (нәсел) күмелү урыны күләме 20 кв. метрдан артмаска тиеш.

3.7. Гамәлдәге зиратта, мәетне кабер булган урында жирләү, жирләү өчен җаваплы затның язма ризалыгы, шулай ук авыл жирлеге башкарма комитеты рөхсәте булганда, элекке жирләү вакытынан 20 ел үткәннән соң рөхсәт ителә.

3.8. Гамәлдәге зиратта, чардуган эчендә буш урын булган очракта, туганнарны жирләү рөхсәт ителә.

Буш урын булмаганда, туганлык каберлегендә жирләнгән очракта, әлеге жир участогының мәйданын арттырмыйча жирләү участогы чикләрендә жирләү рөхсәт ителә. Бу очракта беренче һәм икенче каберлекләр арасында араны киметү рөхсәт ителә, ләкин әлеге Нигезләмәнен 3.10 пунктында билгеләнгән чикләрдә.

3.9. Үлгән (һәлак булган) затны кабер өстенә жирләүгә яки туганлык каберлегендә жирләүгә рөхсәт жирләүне оештыручы затка бирелә:

- үлгән (һәлак булган) затның герблы үлү турында таныклығының топ нөсхәсе булганда;

- үлгән (һәлак булган) зат белән элек үлгән (һәлак булган) затның якын туганлыгын раслаучы документлар булганда;

- мәетне күмүгә җаваплы заттан язмача ризалык булганда.

3.10. Табутны күмгәндә, гамәлдәге туганлык (гаилә) киртәләренә күмгәндә, каберләр арасындагы ара 0,5 метрдан да ким булмаска тиеш, табутта күмелгән вакытта кабернен тирәнлеге 1,5 метр булырга тиеш.

3.11. Архив документлары (теркәү журналы) булмаганда каберләргә яки киртәләрдә буш урыннарга якын туганнарының язмача гаризалары (туганлык дәрәжәсе һәм мөлкәткә хокук-һәйкәлләр, киртәләр һ. б. кабер корымалары гражданның тарафынан бу зиратта күмелүне раслаучы документлар күрсәткәндә раслана.

3.12. Бернче кешене бер табутта күмү рөхсәт ителми.

3.13. Билгеләнгән тәртиптә чужасыз дип табылган каберлекләре (каберлекләре) жирләү гомуми нигезләрдә башкарыла.

3.14. Туганлык жирләрендә жиргә туфрак салынган чүплекләре жирләү, алдагы жирләү вакытына карамастан, рөхсәт ителә.

3.15. Мәетләре күмү санитар нормалар һәм кагыйдәләр нигезендә, үлем житкәннән соң 24 сәгатъән дә соңга калмыйча яки гадәттән тыш хәлләр булган очракта, медицина һәм хокук саклау органнары рөхсәтеннән соң башкарыла.

3.16. Аеруча куркыныч йогышлы авырулар таралуны булдырмау максатларында итсез этнологиядән, шулай ук аеруча куркыныч инфекцияләрдән (дәвалау оешмаларында үлгән яки ачу очен патологоанатомия бүлекләренә кәргән) үлүчеләре жирләү процессы турыдан-туры патологоанатомия бүлегеннән оңикланган гербларда башкарыла.

3.17. Югары радиоактив фонна ия булган мәетләре күмү Россия Федерациясе законнары нигезендә, зиратның махсус бирелгән участогында рөхсәт ителә.

3.18. Мәрхүмнәренң жәсәдләрен яңадан жирләү башкарма хакимият органнары карары һәм дәүләт Санэпид күзәтчеләге органнарының аеруча куркыныч йогышлы авыруларының булмавы турында бәяләмәсе буенча мөмкин. Жирләү нигезеннән бер ел алдан жирләүне үткәргә кинәш ителми.

3.19. Жәсәдләре тартын алган очракта, каберләр билгеләнгән тәртиптә кулланырга рөхсәт ителгән дезинфекцияләнергә, салынган һәм планлаштырылган булырга тиеш.

3.20. Кабер калкулыгында жирләгәндә үлгән кешенен фамилиясе, исеме һәм атасының исеме, үлем датасын һәм теркәү номерын күрсәтәп билгә куела.

3.21. Ябык зиратларда жирләү тыела, моннан тыш, чүплекләре туфрак белән күмү очракларынан тыш.

3.22. Якын туганнары яки алар жирләү мөмкинлегә булмаган очракта, шулай ук жирләү, моргга, суд-медицина экспертизасы учреждениеләрендә илтүне йөкләү бурычын үз өстенә алган башка затлар булмаганда, Эчке эшләр органнары тарафыннан аның шәхесен билгеләгәннән соң мәетне жирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслантырылган хезмәт тарафыннан башкарыла (аның булмаганда). - (алга таба - «контракт буенча ритуаль оешма»).

3.23. Зиратта үз белдегә белән жирләү тыела.

4. ГАЙЛӘНЕ (НӘСЕЛНЕ) ЖИРЛӘУ

4.1. Гайлә (нәсел) күмелгән урыннар мәетне жирләгәндә дә, булчак каберлекләр өчен дә бирелә.

4.2. Жәмәгать зиратындагы жир кишәрлекләре гайлә (нәсел) күмелгән урыннар булдыру өчен авыл жирлегә территориясендә даими яшәүче Россия Федерациясе гражданнына бирелә.

4.3. Гайлә (нәсел) жирләү урынының күләме 20 квадрат метрдан артыкка тиеш.

4.4. Гайлә (нәсел) жирләү өчен урын бирү яки бирүдән баш тарту турында Карар кабул итү, гайлә (нәсел) күмелүләре реестрын формалаштыру һәм алып бару, гайлә (нәсел) күмелү урыны бирү мәсьәләсен хәл итү өчен гариза

бирүчеләр тарафыннан бирелгән документларны исәпкә алу һәм саклау авыл жирлегә башкарма комитеты тарафыннан башкарыла.

Карар Башкарма комитет карары рәвешендә рәсмиләштерелә.

4.5. Гаилә (нәсел) жирләү өчен урын бирү мәсьәләсен хәл итү өчен авыл жирлегә башкарма комитетына түбәндәге документлар бирелә:

1) гаилә (нәсел) күмелгән урында жирләү (жирләү) күздә тотыла торган затлар данрәсен күрсәтәп, гаилә (нәсел)күмү урыны булдыру өчен урын бирү турында гариза (5 нче кушымта);

2) паспорт яки мөрәжәгать итүченең шахесен таныклаучы башка документ күчермәсе, төп нөсхәсен чагыштыру өчен күрсәтәп;

3) үлгән кешенең туганнары белән базарда элек жирләнгән туганнары туу дәрәжәсен раслаучы документлар.

4.6. Барлык тапшырылган документлар опись буенча кабул ителә (6 нчы кушымта), аның күчермәсе гариза бирүчегә аларны кабул итү датасы турында билгә белән тапшырыла.

4.7. Гаилә (нәсел) жирләү өчен урын бирү яки аны бирүдән баш тарту турындагы карар барлык документлар белән гариза алынган көннән 30 көннән дә артмыйча кабул ителә.

4.8. Жирләүне турыдан-туры гамәлгә ашырганда гаилә (нәсел) жирләү өчен урын бирү яки аны бирүдән баш тарту турында карар мөрәжәгать итүче тарафыннан авыл жирлегә башкарма комитетына (жирләнгән көнгә кадәр бер көннән дә соңга калмыйча) үлем турында медицина таныклығын яисә ГХАТ органнары бирә торган үлем турында таныклыкны, шулай ук әлегә Нигезләмәнән 4.5 п.күрсәтелгән документларны тапшырган көнне кабул ителә.

4.9. Гаилә (нәсел) жирләү өчен урын бирү турындагы карар гариза бирүчегә 30 көнлек (7 нче кушымта) язма рәвештә почта аша жибәрелә яисә жибәрелә.

4.10. Гаилә (нәсел) жирләү өчен урын бирүдән баш тарту турындагы карар мөрәжәгать итүчегә 30 көнлек срокта баш тарту сәбапләрен күрсәтәп, язма рәвештә тапшырыла яисә жибәрелә (8 кушымта).

4.11. Гаилә (нәсел) күмүне булдыру өчен урын бирүдән баш тарту, әгәр дә рөхсәт ителә:

1) мөрәжәгать итүче недесеспособным зат булып тора;

2) мөрәжәгать итүче Гаилә (нәсел) күмелүләре булдыру өчен урыннар бирелергә мөмкин булган зиратлар исемлегенә кермәгән зиратта урын алу теләген белдерде;

3) мөрәжәгать итүче 4. 5. пункттында күрсәтелгән барлык документларны тапшырмаган., 4.8. әлегә нигезләмәнән 1 пункты;

4) мөрәжәгать итүче вафат булган кешенең (ата-аналар һәм балалар, уллыкка алуучылар, бабай, әби һәм оныклар), тулы һәм тулы булмаган (уртак әтисе яки әнисе булган) туганнар һәм сеңелләре белән турыдан-туры килә торган һәм инүче линия буенча туганнарының (туганнары)булып тормый;

5) мөрәжәгать итүче зиратның структур үзенчәлекләре һәм жирләү урынының архитектур-ландшафтлы мохите белән бәйлә рәвештә гаилә каберлекләре өчен бирелми торган жир кишәрлеген алу теләген белдерде;

6) мөрәжәгать итүче авыл жирлегә территориясендә даими яшәүче Россия Федерациясе гражданы булып тормый.

4.12. Гаилә жирләү өчен жир участогын сайлаудан баш тарту гаилә жирләү өчен жир участогын сайлау турында гариза белән кабат мөрәжәгать итү өчен киртә булып тормый.

4.13. Гаилә (нәсел) жирләү өчен урын бирү турында кабул ителгән карар нигезендә, авыл жирлегә башкарма комитеты гаилә (бала табу) жирләү өчен урын бирү турында таныклык бирә һәм аны жиде календарь көннән дә артмаган, ләкин мәетне жирләүгә туры килгән очракта, жирләү көненә кадәр бер көннән дә соңга калмыйча тапшыра.

4.14. Гаилә (нәсел) күмелү урыны күрсәтелгән таныклык бирелгән зат тарафыннан киртәләп алынырга тиеш.

4.15. Гаилә (нәсел) күмелгән урынарда жирләү урынына архив документлары булмаган очракта, жирләү бурычын алган затның язма гаризасы нигезендә, анын шәхесен таныклаучы паспорт яки башка документ күрсәткәндә авыл жирлегә башкарма комитеты рөхсәте белән башкарыла., 4.8. 1. алегә нигезләмәнән I пункты.

5. ХӨРМӨТЛӘП ЖИРЛӘУ

5.1. Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, авыл жирлегә астында казанышлары булган вафат (һәлак булган) гражданның исләтеген мәңгеләштерү максатларында жәмәгать зиратлары территориясендә, авыл жирлегә башкарма комитетының тиешле карары нигезендә, аерым жир участоклары (зоналары) каралырга мөмкин.

5.2. Жирләү хөрмәтләп жирләү башкарылырга мөмкин булган затлар исемлегә авыл жирлегә башкарма комитеты карары белән билгеләнә.

5.3. Хөрмәтләп жирләү урынның күләме авыл жирлегә башкарма комитеты тарафыннан 6 квадрат метрдан да ким булмаган күләмдә билгеләнә.

5.4. Хөрмәтләп жирләү урыннарда кабат жирләү рөхсәт ителми.

6. ХӘРБИ КАБЕРЛЕКЛӘР

6.1. Жәмәгать зиратлары территориясендә авыл жирлегә башкарма комитетының тиешле карары нигезендә хәрби каберлекләр өчен аерым жир кишәрлекләре (зона) каралырга мөмкин.

6.2. Жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән 5 кв. м мәйданлы затларның жирләү урыннары бушлай бирелә.

7. КОЛ САЛЫНГАН САВЫТНЫ ЖИРЛӘУ

7.1. Жирләү урнада да, чүп-чарсыз да башкарылырга мөмкин. Күмүнен түбәндәге ысуллары булырга мөмкин:

һәйкәл кую белән күмелгән чүплекләргә жирләү;

һәйкәл урнаштырмыйча гына чүп савытларын күмү;

Колумбиядә туфрак салынган урна урнаштыру (кайгы диварында);

һәм жирне тарату.

7.2. Зиратта жирләнгән чүплекләргә күмү кремация турындагы документлар һәм жирләү өчен җаваплы зат паспорты нигезендә башкарылырга тиеш.

7.3. Урнада мәрхүмнең фамилиясе, исеме, атасының исеме һәм теркәү номеры язылырга тиеш.

7.4. Жирләү өчен җаваплы затка мәет көле салынган савытны күмү турында таныклык тапшырыла (9 ичл кушымта). Шул ук вакытта күмүләренә теркәү китабына тиешле язма кертелә.

7.5. Махсуз корылманың(колумбариянең) мәрхүмнен көле урнаштырылган уемтыгы махсуз мемориаль плита белән ябылырга тиеш, ә мәрхүмнен каберенә һәйкәл куелырга мөмкин. Плитәдә яки һәйкәлдә түбәндәге мәгълүматлар күрсәтелә:

исеме, атасының исеме һәм мәрхүмнен фамилиясе;
вафат булучының яшәү чоры.

7.6. Мәрхүмнен көле салынган урна аерым участка яисә туганлык-жирләвенә күмелергә мөмкин.

Мәрхүмнен көле салынган урна туганнар каберенә жирләнган очракта, авыл жирлегә башкарма комитеты рөхсәтен дә алырга кирәк. Күмүләренә теркәү китабына күмелгән урын турында билге ясала.

7.7. Мәрхүмнен көлен тарату авыл жирлегә башкарма комитеты рөхсәте белән гамәлгә ашырыла. Көлле таратканда, бу жир өчен билгеләнган территориядән читкә көл элгү рөхсәт ителми. Көл тараткан урыннарында истәлек билгеләрен урнаштыру авыл жирлегә башкарма комитеты карары буенча гамәлгә ашырылырга мөмкин.

8. ДИНИ ЗИРАТЛАР

8.1. Дини зират-жирләү өчен билгеләнган объект, ул бер дингә (конфессиягә) караган вакытта үлгән яки һәлак булган кешеләрнен мәетләрен (жәсәдләрен) һәм көлләрен, тиешле кануннар һәм йолаларны үтәп, жирләү өчен билгеләнган.

8.2. Дини зиратларның эшчәнлек тәртибе, тиешле дини берләшмәләр белән килештереп, авыл жирлегә советы тарафыннан билгеләнә. Авыл жирлегә территориясендә дини зиратларның эшчәнлегә гражданныр тарафыннан мөстәкыйль рәвештә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

8.3. Дини зиратлар дини берләшмәләр тәкъдиме буенча төзелә, аларның уставлары зиратларда дини йолаларны гамәлгә ашыруны күздә тотта.

8.4. Дини зират төзелгәннән соң, аның статусын иҗтимагый яки башкача үзгәртү рөхсәт ителми.

Дини зират статусы бирелгән очракта, гамәлдәге зиратка аның статусын иҗтимагый яки башкача үзгәртү рөхсәт ителми.

8.5. Үлгән (һәлак булган) башка диннәрне (конфессияләренә) күмү дини зиратка рөхсәт ителми.

Башка диннәрнен (конфессия) каберлекләрен жирләүне булдырмау максатларында үлгән, мәрхүмне җибәрүче, тыныч жан өчен җавап бирүче яки жирләүдә катнашкан дини берләшмә вәкиле, рухани билгеләнган үрнәктәге белдерүдә үлгән кешенен теге яки бу конфессиягә каравы турында билге хәсый һәм билге ясаган дини эшлеклесе вазыйфасын күрсәтә.

8.6. Дини зиратларда үлгәннәрне күмү элегә хәлнең 3, 10, 11 бүлекләре таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

8.7. Дини зират территориясендә башка конфессияләренен (диннәрнен) нинди дә булса билгеләрен билгеләү яисә сурәтләү тыела.

9. МӨСЕЛМАН ДИНЕНДӨГӨ ЗИРАТЛАРНЫҢ ЭШЧӨНЛӨГӨ ТӨРТИБЕ

9.1. Мөселман дини зиратларында (алга таба - мөселман зираты) каберлекләр шәригать нормалары буенча ислам кануннары буенча житештерелә.

9.2. Мөселман зиратында үлүчеләрне күмү көн саен 8.00 дән 17.00 сәгаткә кадәр башкарыла. Асрым очракларда үлгән кешеләрне 17.00 сәгаттән соң, кояш баеганчы, әмма 20.00 сәгаттән дә соңга калмыйча, үлгән кешенең чит шәһәр туганнары үтенече буенча күмү рөхсәт ителә.

9.3. Мөселман зираты территориясендә үлгән кешене күмү табутсыз тәнене тукымасы белән төрөп күмү юлы белән генә башкарыла.

9.4. Үлгән кешенең гәүдәсен шактый нык зарарлау (һәлакәтләр, стихияле бала-казалар, сугышчан хәрәкәтләр) нәтижәсендә мәетне тиешле тукымага (саванга) төрөп булмый икән, мондый табутка охшаш конструкцияләрдә үлгәннен калдыкларын күмүне башкарырга рөхсәт ителә.

9.5. Үлгән кешене күмү барышында кирәкле йолаларны үткәрүче рухани катнаша, үлгән кешенең гәүдәсен шәригать нормаларына туры китереп күмүне тикшерә.

9.6. Кабер өстенә куела торган тамга үлгән кешенең баш очына куела.

9.7. Зиратка бару шәригать нормаларына һәм этика үтәү белән башкарылырга тиеш.

10 ПРАВОСЛАВИЕ ДИНЕНДӨГӨ ЗИРАТЛАРНЫҢ ЭШЧӨНЛӨГӨ ТӨРТИБЕ

10.1. Православ динендәге дини зиратларда (алга таба - православие зираты) күмүләр Рус православие чиркәве йолалары буенча христиан кануннары нигезендә башкарыла.

10.2. Православие зиратында үлүчеләрне күмү көн саен 10.00 сәгаттән 16.00 сәгаткә кадәр башкарыла.

Үлгәннәрне (һәлак булганнарны) күмү Изге Пасха көнендә башкарылмый.

10.3. Үлгән православ христианны күмү табутта гәүдәгә ашырыла. Мәрхүм башы белән көйбатышка һәм аяклары белән көнчыгышка таба ятарлык итеп кабергә төшереләр.

10.4. Мәрхүмне жирләүдә рухани катнаша, ул кирәкле йолаларны үткәрә, үлгән кешенең каберен һәм мәетен православие традицияләренә туры килү-килмәүгә тикшерә.

Өгәр мәетнен жыры читтән торып (ойда, гыйбадәт корылышында яки Панихида үткәргәндә башка урында) житештерелсә, мәрхүм зиратта жырданмый. Бу очракта мәрхүмне жирләү бурычын үз өстенә алган зат, руханиның турыдан-туры катнашынан башка, зиратка күмелергә мөмкин.

10.5. Православие зиратында үз-үзләренә кул салучыларны жирләү тыела.

11. ЗИРАТ ТЕРРИТОРИЯСЕ

11.1. Зират территориясе, күмелү ысулына карамастан, функциональ зоналарга бүленә:

- керү функциональ зонасы;
- йола функциональ зонасы;

- күмү функциональ зонасы.

11.2. Каберлекләр зонасы зиратның төп, функциональ өлеше булып тора. Жәмәгать зиратларында ялгыз каберлекләр, гаилә каберлекләре, туганнар каберлекләре һәм мемориаль корылмалар, шулай ук шөхесләре билгеләнмәгән мәетләргә күмү участкалары карала.

11.3. Яндырылган мәетнең көле салынган махсус тартмаларны күмү өчен зиратларда жир кишәрлекләре карала.

12. ЖИҺАЗЛАР, КҮМҮ УРЫННАРЫН ЯШЕЛЛӘНДЕРҮ ҺӘМ КАРАЦ ТОТУ

12.1. Зиратларда каралырга тиеш:

1) зират исеме, эш режимы белән элмә тактасы;

2) зират планы белән стөнд. Зиратның төп зоналары планда билгеләнергә тиеш. План белән стөнднн төп керү юлы янында куярга кирәк;

3) авыл жирлегә башкарма комитеты ыгъланнары һәм боерыклары, зиратларда булу кагыйдәләре, гражданнын хокуклары һәм бурычлары өчен стөнд;

4) вак-төяк чүп жыю өчен чүп савытлары;

5) каты өслекле мәйданчыкларда урнаштырылган чүп-чар ою контейнерлары (асфальтланган, бетонланган). Зиратлардагы чүп-чар жыю урыннары коймаланырга тиеш. Чүп-чар жыелган сәен чыгарылырга тиеш.

12.2. Зиратлар янындагы территорияләр төзекләндерелергә тиеш. Жирләү урыннарын яшелләндерү һәм төзекләндерү гамәлдәгә нормалар һәм кагыйдәләр белән башкарылырга тиеш.

12.3. Жирләү участкаларында гражданнын Агач утырту барытик яшелләндерү прөекты нигезендә генә рәхсәт ителә.

12.4. Жирләү урыннарын төзү һәм төзекләндерү буенча барлык эшләр гамәлдәгә агачларны, куакларны һәм үсемлек грунтын максималь рәвештә саклап башкарылырга тиеш. Агач кисүне, санитар-яклау зонасы һәм мораль (яшел) яклау зонасы булдыру өчен, табигый яшел үсентеләргә файдаланып, сайлан алып башкарырга кирәк.

12.5. Яна булдырыла торган зират территориясә тирәсендә уза торган мораль (яшел) яклау зонасы 5-10 м киңлектәгә яшел үсентеләр белән тыгыз булырга тиеш.

12.6. Яшел үсентеләр мәйданы зиратның кимендә 30% мәйданын тәшкил итәргә тиеш.

12.7. Зиратны яшелләнелергәндә агачтан кабергә кадәргә ара 5 метрдан да ким булмаска тиеш.

12.8. Зиратның бөтен территориясә буенча юл чәлтәре түбәндәгә категорияләргә бүленергә мөмкин:

1) кварталара юллар;

2) квартал эчендәгә юллар;

3) кече юллар (сукмаклар, тротуарлар).

12.9. Кварталара юллар автомашиналар йөрү өчен билгеләнгән, алар кабер өсте корылмаларын алып килү һәм территорияне чистарту өчен билгеләнгән.

12.10. Квартал эчендәгә юллар тиешле зиратка хужалык хезмәтә күрсәтә торган моторлаштырылган транспортны йөртү өчен билгеләнгән.

12.11. Кече юллар (сукмаклар, тротуарлар) кварталлар һәм зиратлар участкалары территориясе буенча жаяуделәр үтү өчен билгеләнгән.

12.12. Авыл жирлегә башкарма комитеты зиратларны тиешле тәртиптә тотарга һәм тәэмин итәргә тиеш:

1) каберлекләргә исәпкә алу;

2) каберлекләргә күмү өчен һәр жир участкасын бирүен билгеләнгән нормаларын һәм каберләргә әзерләү кагыйдәләрен үтәү;

3) зиратларның территорияләрендә урнашкан биналарны, корылмаларны, зиратлар коймаларын, зират юлларын һәм мәйданчыкларын төзек халда тоту һәм аларны;

4) зиратлар территорияләрендә яшелләндерү, яшел үсентеләргә карау һәм аларны янарту;

5) чүп-чар жыю өчен контейнер мәйданчыкларын төзекләндерү, барлык зиратларны системалы рәвештә чистарту, чүп-чарны үз вакытында чыгару, корыган чәчәкләр һәм венюкләр кую;

6) тиешле хезмәт күрсәтү культурасы;

7) санитар нормаларны һәм кагыйдәләргә үтәү;

8) янгыш куркынычсызлыгы кагыйдәләрен үтәү;

9) китапта, һәр күмелгән мәетнең жирләү участкасының номерларын, каберне, фамилиясен, исемен һәм әтисенең исемен, күмелү датасын һәм жирләү бурычын үз өстенә алган затның фамилиясен, исемен һәм әтисенең исемен, адресын күрсәтеп, билгеләнгән формадагы теркәү.

Китапка язудан тыш, авыл жирлегә башкарма комитеты хезмәткәре зиратның сызымында тиешле билгә ясыт;

10) кабер калкулыгында үлгән кешенең фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, туган һәм үлем датасын күрсәтеп билгә кую. Тану билгесен урнаштырмыйча гына күмү рәхсәт ителми;

11) зиратлар территорияләрен (күмелгән урыннардан тыш) системалы рәвештә чистарту.

12) дәүләт саклавында булган туганнар каберләрен, һәйкәлләргә һәм каберләргә тиешле тәртиптә тоту.

Зират участкасында жирләү өчен жир юк икән, норма буенча участок ябылырга тиеш. Участок периметры буенча әлегә участканың ябылуы турында кисәтәп табличкалар куела.

13. Жирләү өчен жаванлы затлар бурычлы:

1) каберлекләргә (һәйкәл, цоколь, чәчәк түгәлләре, коймалар, күмелгән урыннар турында кирәкле белешмәләр), каберлек өстендәге корылмалар, колумбариядәге урыннар, яшеллекләргә үз көчләре белән яисә килешү нигезендә әлегә ритуаль хезмәтләр күрсәтүче хужалык итүче субъектны жәлеп итеп карап тотарга;

2) кабер өстендәге корылмаларны һәм аларның коймаларын ремонтлау, буяу эшләрен башкару;

3) зират территориясендә урнаштырылган контейнерларга чүп-чар, иске венюкләр, сүтелә торган каберләрдән чүп-чар чыгаруны тәэмин итәргә, шулай ук кабер ташларын төзәтәргә, кабер янындагы үткәру урыннарын чистартырга;

4) авыл жирлегә башкарма комитетына жирләнгән каберлеккә мәрхүмниси коле тугырылган савытны күмгәндә яисә ул савытны кире алганды; кабер өеме корылмаларын урнаштыру (алмаштыру) очракларында мөрәжәгать итәргә;

5) янғын куркынычсызлығы таләпләрен үтәргә;

6) күмелгән урын территориясендә чисталык һәм тәртин сакларга;

5) гамәлдәге законнарда, муниципаль хокукый актларда һәм әлгә Нигезләмәдә каралган башка таләпләренә үтәргә.

14. Кабер өстендәге корылмаларны (жирләү өчен участкаларны) карау булмаганда, авыл жирлегә башкарма комитеты яки Жирләү эшләре мәсьәләләре бунча махсуслантырылган хезмәт (жирләү өчен жаваплы затка) кабер өстенә тиешле кисәтү (аялга таба – белдерү) урнаштыру юлы белән, каберлеккә тиешле тәртинкә китерү тәкъдиме белән туганнарына мөрәжәгать итәргә тиеш.

15. Кабер өстендәге корылманың (жирләү өчен участок) тарихи-мәдәни кыйммәtlәре билгеләнгән очракта, аның тарихи һәм мәдәни ядкарларне саклау һәм алардан файдалану турындагы законнар нигезендә саклануы тәмин ителә.

16. Жирләнгән һәм яше 15 һәм аннан да күбрәк булган каберлекләргә карага авыл жирлегә башкарма комитеты жирләү һәм кабер базасы торышын тикшерү актын төзәргә (10 нче кушымта), иске каберлекләренә һәм кабер өсте корылмаларын теркәү кенәгәсендә теркәргә (11 нче кушымта) тиеш.

Каберлекләренә һәм каберлекләренә карау актлары авыл жирлегә башкарма комитетында саклана.

17. Каберлеккә тиешле сракта тиешле хәлгә китергән очракта, каберлек өчен жаваплы зат авыл жирлегә башкарма комитетына мөрәжәгать итә, ул бу хакта иске каберлекләренә һәм кабер өсте корылмаларын теркәү кенәгәсендә яза.

13. ҺӘЙКӨЛЛӨР, ИСТӘЛЕКЛЕ БИЛГЕЛӨР, КАБЕРЛЕКЛӨР ҺӘМ МЕМОРИАЛЬ КОРЫЛМАЛАР

13.1. Һәйкөл булып зур күләмдә һәм яссы архитектура формалары санала, шул исәптән: скульптура,obeliskлар, яткан һәм куелган плитәләр, алар хөрмәтенә куелган затлар турында мәгълүмат (мемориаль мәгълүмат) урын алган. Мондый мәгълүмат булмаган объектларны парк архитектуралары дип санарга кирәк.

13.2. Яссы яки күләмдә кече формалар, шул исәптән мемориаль мәгълүмат булган, аларны урнаштыру өчен 0,5 квадрат метрдан кимрәк участок кирәк булган транспортлар итәлекле билгеләр булып санала.

13.3. Кабер һәм мемориаль корылмаларга мемориаль мәгълүмат булган корылмалар керә. Каберлекләре булмаган, әмма нинди дә булса зат итәлектенә куелган һәм мемориаль мәгълүмат булган корылмалар мемориаль дип санала.

13.4. Кабер өстендәге корылмаларны (кабер ташларын) һәм киртәләренә монтажлау, демонтажлау, ремонтлау, алыштыру язма гариза (12 нче кушымта) нигезендә авыл жирлегә башкарма комитетына жирләү урыны, паспорт яки шәхесне раслаучы башка документ, күмүне теркәү турында таныклык күрсәтелгән очракта башкарыла.

13.5. Кабер өемнәре (һәйкөл, кабер плитәсе, чәчәк түтәлләре, төре, тиешле күләмдәге киртәләр, жирләү урыны мәйданчыгы) жирләү өчен бирелгән жир кишәрлегә чикләрендә авыл жирлегә башкарма комитеты рәхсәте (13 нче кушымта) белән билгеләнә яисә алмаштырыла.

Һәйкәлләр һәм корылмалар, яисә аларнын өлешләре участок чикләренән чыгып торырга тиеш түгел.

13.6. Әлеге Нигеэләмәнен 3.6 пунктында билгеләнгән күләмнәрдән тыш жир кишәрлекләрен үз белдекләре белән куллануга юл куйган гражданныр, аларны язмача кисәткәннен соң, 20 көн эчендә житешсезлекләрне бетерергә тиешләр.

13.7. Бирелгән жир кишәрлегеннен читтә һәм п.п.14.13., 14.14. билгеләнгән зурлыктан арттырылган корылмалар, күмү өчен жаваплы затны кисәткәннен соң сүтелергә тиеш.

Кабер өстендәге корылмаларны сүтү авыл жирлегенен башкарма комитеты тарафыннан башкарыла, гаепле затларга чыгымнарны кергү белән карала.

Ташландык кабер өстенә ташланган корылмаларны хужаларга жимерү турында кисәткәннен соң 30 көн эчендә кире кайтару, алар кабер өстендәге корылмаларны жимерү чыгымнарын компенсацияләү шарты белән башкарыла.

13.8. Билгеләнгән тәртиптә гражданныр (оешмалар) тарафыннан билгеләнгән кабер ташлары аларның милке булып тора.

13.9. Кабер өстендәге корылмаларны урнаштыру һәм алу эшләре апрельдән ноябрь аена кадәр башкарыла.

13.10. Кабер корылмаларындагы язмалар әлеге каберлектә күмелгән затлар турындагы мәгълүматларга туры килергә тиеш.

13.11. Һәйкәлләрне урнаштыру күмгәннен соң бер елдан да иртәрәк булмаган вакытта башкарыла.

13.12. Кабер өстендәге корылмаларны күмү урынынан читтә урнаштыру рөхсәт ителми.

13.13. Билгеләнгән кабер өстендәге корылмаларның биеклегә гәүдәне (калдыкларны) күмү урыннарында 2,0 м дан артмаска тиеш.

13.14. Каберләрне койма белән тоту авыл жирлегә башкарма комитеты рөхсәте белән күмү өчен бирелгән жир кишәрлегә чикләреннә рөхсәт ителә. Жирләү урыны киртәсенен биеклегә 1 метрдан артык була алмый. Киртәләр күмү урыннары арасындагы техник юл территориясен биләргә тиеш түгел.

13.15. Авыл жирлегенен башкарма комитеты гражданныр билгеләгән кабер өстенә корылмалар өчен матди жаваплылык тотмый.

13.16. Авыл жирлегенен башкарма комитеты һәр кабер өстендәге корылманы (кабер ташын) урнаштыруны һәм алмаштыруны теркәп бара, бу хакта кабер өстендәге корылмаларны (кабер ташларын) теркәү кенәгәсендә (14нче кушымта) һәм күмүне теркәү турындагы тиешле таныклыкларда тиешле язма эшләнә.

Кабер өстендәге корылмаларны (кабер ташларын) теркәү китаплары каттый хисаплылык документлары булып тора, даими саклау сөбгы булган эшләргә керә һәм муниципаль архивка даими саклауга тапшырыла.

13.17. Кабер өстендәге корылмалар (кабер ташларын) урнаштыруны теркәү китабына түбәндәге белешмәләр кертелә:

- 1) квартал, участок, кабер номеры;
- 2) вафат булучының (һалак булучының) фамилиясе, исеме һәм әтисенен исеме;
- 3) кабер өстендәге корылманы (кабер ташын) урнаштыру датасы, андан зурлыгы, кабер ташы эзерләнгән материал;
- 4) кабер өчен жаваплы һәм кабер өстендәге корылманы (кабер ташын) урнаштыруга счет-заказ биргән затның адресы һәм фамилиясе;

5) кабер өстендәге корылма (кабер ташлары) житештерүченен реквизитлары, аларны сатып алу (әзерләү) документлары нигезендә.

13.18. Кабер өстендәге корылмаларны (кабер ташларын) һәм коймаларны куллану вакыты чикләми, моңа корылмаларны билгеләнгән тәртиптә кешеләрнен сәләмәтлегенә куркыныч тудыручы, тузган дин тану очраклары, күрше жирләү урыннарының сакланышын тәэмин итү очраклары керми.

13.19. Күмү урынары территориясендә, ижтимагый зиратның архитектур-ландшафт проектына ярашлы рәвештә, алга таба коймалар куймыйча күмү каралган, койма урнаштыру тыелган.

13.20. Һәйкәлләрне, стелны, мемориаль такталарны, истәлекле билгеләрне һәм башка кабер ташларын күмү урыны булмаган жирдә урнаштыру тыела.

13.21. Әлегә урында чыннан да күмелгән кешеләр турында мағълүматны чагылдырмый торган язулы кабер корылмаларын урнаштыру яисә бултыя язу корылмаларына өстәү тыела.

13.22. Иске кабер корылмаларын (кабер ташларын) утильләштерү күмү мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт, башка ритуаль оешмалар тарафыннан түләүле нигездә башкарыла яисә жәмәгать зираты территориясеннән күмү очен жаваплы зат тарафыннан мостәкыйль рәвештә чыгарыла.

14. ЗИРАТЛАРГА БАРУ КАГЫЙДЭЛЭРЕ

14.1. Жәмәгать һәм дин тоту зиратларына керү тәртибе һәм кагыйдәләре зират территориясенә кергәндә урнаштырылган белдерүләр тактасына элп куела.

14.2. Зиратлар килүчеләр очен кон саен түбәндәге вакытта ачык:

- календарь елның май аеннан октябрь аена кадәр – 9.00 сәгатьтән 19.00 сәгатькә кадәр;

- календарь елның ноябрьдән апрель аена кадәр – 9.00 сәгатьтән 17.00 сәгатькә кадәр.

14.3. Зират территориясендә килүчеләр жәмәгать тәртибен һәм тынлыкны сакларга тиеш.

14.4. Зират территориясендә, шулай ук аның янындагы территориядә түбәндәгеләр тыела:

- авыл жирлегә башкарма комитеты белән килештермичә генә һәйкәлне урнаштырырга, яңадан эшләргә һәм жимерергә;

- һәйкәлләрне, зират жиһазларын бозарга, территорияне чүпләргә;

- зират территориясендә ул ябылганнан сон булырга;

- яшел утыртмаларны кисәргә, чәчәкләрне өзәргә, жиләк-жимеш жыярга, кабер участогында агачлар утыртырга;

- үз беддегең белән жирләү очен бирелгән участокны билгеләнгән күләмәннән арттыруны;

- спиртлы эчемлекләр эчәргә, исерек хәлдә, наркотик яки токсык исерек хәлдә булырга;

- эт йөртергә, йорт хайваннарын тотарга, кошларны тотарга;

- чаңгыда, чанада, велосипедларда, мопедларда, мотороллерларда, мотоциклларда йөрү;

- учак ягу, балчык, ком алу, агач киеү;

- грунт казу, төзелеш чүп-чарын һәм башка материалларны калдыру;

- эскәмияләр, өстәлләр урнаштыру, склеплар, башка кабер корымалары төзүне үз белдеген белән башкару;

- жәмәгать тәртибен һәм зиратларның чисталыгын бозучы башка гамәлләр кылу.

14.5. Жәмәгать зиратларына килүчеләрнең хокуклары:

- әлеге нигезләмә һәм Россия Федерациясенең гамәлдәге законнары таләпләре нигезендә каберлек урыннарын билгеләү;

- кабер участогында чәчәкләр утырту;

- һәйкәлләр, кабер корымалары, коймалар, чәчәк түтәлләре һ. б. лар урнаштыру (алмаштыру) өчрақларында зират территориясенә беринди тоткарлыксыз үтәп керү;

- килүчеләр-өлкәннәр һәм инвалидлар булса-жиңел транспортны зират территориясендә йөрү өчен файдалана алалар;

- Россия Федерациясенең гамәлдәге законнарында каралган башка хокукларны гамәлгә ашырырга.

14.6. Чәчәкләр, жирләү ритуалы предметлары һәм каберлекләргә төзекләндерү материаллары белән сәүдә итү бары тик авыл жирлегә башкарма комитетының язмача рөхсәте белән генә башкарыла ала.

15. ЖӘМӘГАТЬ ҺӘМ ДИНИ ЗИРАТЛАР ТЕРРИТОРИЯСЕНДӘ ТРАНСПОРТ ЧАРАЛАРЫ ХӘРӘКӘТЕ ТӘРТИБЕ

15.1. Зиратлар территориясә буенча авыл жирлегә башкарма комитеты тарафыннан расланган хәрәкәт схемалары һәм күрсәтелгән транспорт чараларының тукталышы чикләрендә махсулаштырылган транспорт чаралары хәрәкәте рөхсәт ителә.

15.2. Автокатафалк, шулай ук аны озатып йөрүче транспорт зиратка тоткарлыксыз бару хокукына ия.

15.3. Сосна авыл жирлегә башкарма комитеты зиратларда билгелә бер даталарга багышланган чаралар үткәргәндә, зиратта транспорт хәрәкәтенең аерым режимы кертелергә мөмкин.

15.4. Түбәндәге килүчеләр шәхси автотранспортта жәмәгать зиратлары территориясә буенча тоткарлыксыз йөрү хокукына ия:

- 1) тиешле таныклыклар күрсәткәндә инвалидлар;

- 2) саламәтлеге буенча мөстәкыйль йөрү мөмкинлеге булмаган өлкән яшьтәге гражданныр.

15.5. Жәмәгать зиратлары территориясә буенча башка транспорт чаралары хәрәкәте бары тик авыл жирлегә башкарма комитеты белән илелешеп кенә рөхсәт ителә.

15.6. Жирләү урыннарын төзекләндерү һәм кабер өсте корымаларын (кабер ташларын) урнаштыру буенча эшләр башкарганда, транспорт чаралары шул исәптән йөк автотранспорты жәмәгать зираты территориясенән жиңел автотранспорт һәм йөк автотранспортын кулланып, авыл жирлегә башкарма комитеты белән килештереп башкарыла.

15.7. Кабер оемнаре (кабер ташлары), күрсәткечләре, баганалары, төзекләндерү объектлары һ.б. зыян күргәндә автотранспорт чаралары хужалары Россия Федерациясенең гамәлдәге законнары белән билгеләнгән тәртиптә жаванлы.

16. ӘЛЕГЕ НИГЕЗДӨМӨНӨ БОЗГАН ӨЧЕН ЖАВАГЫЛЫК

16.1. Әлеге Нигездөмөнө бозган өчен гаепле затлар гамәлдәге законнар нигезендә жавап тотат.

1 нче кушымта

Ижтимагый һәм дини зиратларның эшчәнлек тәртибе һәм
жирләү урыннарын карап тогу кагыйдәләре турындагы нигезләмә.э

РӨХСӘТ

№ _____ « ____ » _____ 20__ г
үлгән кешене жирләүгә

Бирелде _____

(мөрәжәгать итүченең фамилиясе, исеме, әтисенең исеме)

паспорт сериясе № _____ бирелгән « ____ » _____

(кем тарафыннан бирелгән)

Яшәү урыны адресы: _____

Төркәлү урыны адресы: _____

Контакт телефоны: _____

Мәрхүмнен гәүдәсен (көлен) жирләүгә рөхсәт бирү турында бирелгән
гариза нигезендә _____

(вафат булучының фамилиясе, исеме, әтисенең исеме)

(үлем датасы)

түбәндәге адрес буенча урнашкан _____

зиратында.

Жирләү өчен жир киңәрлеге күләме _____ кв. м.

Авыл жирлегә башлыгы _____

2-нче кутсымга
Ижтимагый һәм дини зиратларның эшчәнлек тәртібе һәм
жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре турындагы нигезләмәгә

Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районының
_____ авыл җирлөгә башланган

Паспорт _____ № _____
Бирелгән « _____ » _____

_____ (кем тарафыннан бирелгән)
адресы: _____

Жирләүгә рөхсәт бирү турында Гариза

Үлгән кешене җирләүгә рөхсәт бирүегезне сорыйм

_____ (фамилиясе, исеме, атасының исеме, улем датасы)
_____ зиратында, адрес буенча урнашкан:
(зиратның исеме)

Дата « _____ » _____ 20 _____ г. _____ / _____ /
(имза) (Ф. И. А.)

Кушымталар:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Дата

Имза

Ижтимағий һәм дини зиратларның эшчәнлегә тәртібе
һәм жирләү урыннарын карап тоту кағыйдаләре
турындағы нигезләмәгә
3 нче номерлы кушымта

Кәберлекләргә теркәү
китабы

(торак пункт исеме)

зираты

(исеме)

Башланган «__» _____ 20__ ел

Тәмамланган «__» _____ 20__ ел

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Теркә лү номер ы	Үлүче нең тулы исеме	Үлүче нең яше	Үлү вакы ты	Жирл әү выкы ты	ЗАГС бүлеге нән үлем турынд агы таныкл ык номер ы	Таныкл ыкны биргән ЗАГС	Кәбер казучының фамилиясе / күмүне башкаручы оешманың исеме	Учас ток номе ры	Жирләү өчен жаваплы кешенен тулы исеме

Иجتимагый һәм дини зиратларның эшчәнлегә тәртибе
һәм жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре
турындагы нигезләмәгә
4 нче номерлы кушымта

ЖИРЛӘУ ТУРЫНДА ТАНЫКЛЫК

Таныклык бирелгән гражданның _____
(фамилиясе, исеме, атасының исеме)
Жирләүне _____ теркәү _____ турында

_____ *(фамилиясе, исеме, атасының исеме)*
«__» _____ 20__ ел _____
(зиратның исеме)

Квартал номеры _____ сектор номеры _____, кәбер номеры _____
Кәбер ташы урнаштырылган һәм теркәлгән «__» _____ 20__ ел

_____ *(кәбер ташының материалы)*

Кәбернең зурлыгы һәм язу тексты башкарма комитет тарафыннан
расланган.

Инвентарь номеры _____

Авыл жирлегә башлыгы _____

Иҗтимагый һәм дини зиратларның шимәнлеге тәртібе
һәм жирләү урыннарын каран тоту кагыйдәләре
турындагы нигезләмәгә
5 нче номерлы кушымта

Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы
_____ авыл жирлегә башкарма комитетына

_____ (фамилиясе, исеме, әтисының исеме)

_____ паспорт сериясе, №. _____

_____ кайдан һәм кайчан бирелде

теркаләү адресы : _____

телефон: _____

ГАРИЗА

жирләү өчен урын бирү турында

Киләчәк жирләү / жирләү өчен урын бирүгезне сорыйм (ассызыкларга
кирәк) _____ зиратында.

(исеме, адресы)

зурлыгы

(_____) кв. метр.

Кушымта:

1. Паспорт күчермәсе.

2. Туганлыкны раслаучы документлар күчермәләре.

3. Үлем турында медицина таныклыгы / ГХАТ органнары тарафыннан
бирелә торган үлем турында таныклык.

" _____ " _____ ел

_____ /

(гариза бирүченең имзасы)

Ижтимагый һәм дини зиратларның эшчәнлегә тәртібе
һәм жирләү урыннарын карап тоту кагыйдаләре
турындагы нигезләмәгә
6 нче номерлы кушымта

ДОКУМЕНТЛАР ИСЕМЛЕГЕ

Әлегә таныклана, дини _____ (Ф.И.)
Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы _____ авыл
жирлегә башкарма комитеты авыл жирлегенен жирләү, жирләү өчен рөхсәт алу
өчен түбәндәге документлар кабул итте:

№ п/п документ исеме листлар саны өстәмә мәгълүмат

Документлар тапшырылды: _____ / _____ / (имза)
(И.Фамилия)

Документлар _____ кабул _____ ителде: _____
/ _____ / (имза) (И. ф. фамилиясе, вазыйфасы)
дата М.П.

Ижтимагый һәм дин тотучы
зиратларның эшчәнлегә тәртибе һәм
жирләү урыннарын карап тоту
кагыйдәләре турындагы Нигезләмәгә
7 нче кушымта.

КАРАР

№ _____ " _____ " _____ 20__ ел.

Гайлә (нәсел) жирләү өчен урын бирү турында

Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Югары Субаш авыл
жирлегә Башкарма комитеты _____

(Ф. и. о.) зиратта гайлә (нәсел) жирләү өчен урын бирү турында
_____ (зиратның исеме, адресы)

гаризасын һәм гаризага кушыл бирелә торган документларын:

_____ карап тикшергәннән соң, авыл жирлегә
территориясендә ижтимагый һәм дин тотучы зиратларның эшчәнлегә тәртибе
һәм жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре турындагы нигезләмәгә таянып
Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Югары Субаш авыл
жирлегә Советы **КАРАР БИРЭ:**

1. _____ (Ф. и. о.,
паспорт мәгълүматлары)

(зиратның исеме, адресы) зурлыгы _____ булган гайлә (нәсел)
жирләү урынны бирергә.

Авыл жирлегә башлыгы

Ижтимагый һәм дин тотучы
зиратларның эшчәнлегә тәртибе һәм
жирләү урыннарын каран тоту
кагыйдәләре турындагы Нигезләмәгә
8 нче кушымта.

КАРАР

№ _____ "_____" _____ 20__ ел.

Гаилә (нәсел) жирләү өчен урын бирүдән баш тарту турында
Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Югары Субаш авыл
жирлегә башкарма комитеты _____ (Ф.
и. о.) зиратта гаилә (нәсел) жирләү өчен урын бирү турында
_____ (зиратның исеме,
адресы) гаризасын һәм гаризага кушып бирелә торган документларын:

_____ караганнан соң, ижтимагый һәм дин
тотучы зиратларның эшчәнлегә тәртибе һәм территориядә жирләү урыннарын
каран тоту кагыйдәләре турындагы нигезләмәгә таянып Татарстан
Республикасы Балтач муниципаль районы Югары Субаш авыл җирлегә Советы
КАРАР БИРӘ:

1. _____ (Ф. и. о., паспорт
магълуматлары)
зиратта _____ гаилә _____ (нәсел) _____ жирләү өчен
_____ (зиратның
исеме, адресы) урын бирүдән түбәндәге _____ нәселдәр
буенча: _____

_____ баш тартырга.

Авыл җирлегә башлыгы

дата М.П.

Ижтимағый һәм дин тотучы зиратларның эшчәнлеге тәртибе
һәм жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре турындагы
Нигезләмәгә
9 нчы кушымта

ТУФРАК (кремациядән соң вафат булган (үлгән) мәетенең жәсәдләре)
БИРҮ ТУРЫНДА ТАНЫКЛЫК

Таныклык бирелде. (гр-ке) _____
(фамилиясе, исеме, атасының исеме)
Туфрак салынган урнаны күмүне теркәү турында

(мөрхүмнең фамилиясе, исеме, атасының исеме, үлем датасы)

_____ (зиратның исеме)

№ _____ кварталы, № _____ секторы, № _____ кабере
Кремация турындагы документ " _____ " _____ 200 _____ г.
Теркәү № кремациясе _____
Надгробия урнаштырылган һәм теркәлгән
" _____ " _____ 200 _____ г.

(кабер ташлары материалы)

Кабер ташларының үлчәмнәре һәм язу текстлары администрация
тарафынан килештерелгән.

Ижтимағий Һәм дин тотучы зиратларның эшчәнлеге тартибе
һәм жирләү урыннарын карап тоту кағыйдаләре турындағы
Нигезләмәгә 10 нчы күүшүмтә

АКТ N _____ " ____ " _____ 20 ел
күмү _____ һәм _____ кабер _____ өсте _____ корылмаларының _____ торышын
карау _____
(комиссия _____ әғзаларының _____ вазыйфасы, _____ атасының _____ нсеме)

_____ (кайсы зиратта, үлгән кешенен фамилиясе,
нсеме, _____ атасының _____ нсеме,
_____ квартал
номеры)

Карар белән билгеләнгән

_____ комиссия әғзалары: _____
инициаллар имзасы, фамилиясе _____
инициаллар имзасы, фамилиясе _____
инициаллар, фамилиясе, _____

Ижтимағый һәм дини зиратларның эшчәнлегә тәртибе
 һәм жирләү урыннарын карап тоту кағыйдаләре
 турындағы нигезләмәгә
 II нче номерлы кушымта

Иске каберлекләр һәм кабер корылмалары теркәү китабы
 (торак пункт исеме)

_____ авылы зираты
 (исеме)
 Башланган « ____ » _____ 20__ г.
 Тәмамланган « ____ » _____ 20__ г.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Язылу датасы . номеры	күмелгән затның фамилиясе, исеме, әтисенен исеме	Үлем датасы	Квартал номеры, кабернең теркәү номеры	Күмелү өчен жанаплы затның фамилиясе, исеме, атасының исеме һәм адресы	Күмелгән һәм кабер өстендәге корылмаларның торышы турында акт төзү датасы һәм номеры	Жирлөү үдә трафарет чыгару датасы	Жирләү өчен жаваплы затка белдөрү жиһазы датасы	Искәрмә

Иجتимагый һәм дини зиратларның эшчәнлегә тәртібе
һәм жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре
турындагы нигезләмәгә
12 нче номерлы кушымта

Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Сосна авыл жирлегә
башкарма комитетына

_____ (фамилиясе, исеме, әтисенен исеме)

паспорт сериясе, номеры, _____
(кем тарафыннан һәм кайчан бирелгән)
Төркөлү адресы: _____

Телефон номеры: _____

КАБЕР ӨСТЕ КОРЫЛМАСЫН УРНАШТЫРУГА РӨХСӘТ БИРҮ ТУРЫНДА ГАРИЗА

Күмелгән участка кабер өстенә куелган корылманы киртәләргә
урнаштырырга /алмаштырырга/ монтажларга /ремонтларга / (кирагән
ассызыкларга кирәк) рөхсәт итүгезне сорыйм.
_____ (күмелгән затның фамилиясе,
исеме, әтисенен исеме) _____ елда, _____ участка, зиратның номеры _____
(зиратның исеме).

Каберда _____ дил язылган

тулган таушалган (башка вариантлар) әйберләр бар.

Кабер өсте корылмасының техник характеристикалары (кабер ташлары)
яки киртәләр, шул исәптән күләме

Документлар күчermәләрен беркетәм

1) _____;

2) _____;

Югарыда күрсәтелгән эшләр башкарылачак

(эшләрне башкаручы, эшләрне үткәру датасы

Кабер өсте корылмасын урнаштыру буенча эшләрне үткәру кагыйдәләре
белән таныштым. Урнаштыру дәрәҗегә өчен тулы җаваплылык тотам. Дәрәҗе
урнаштырылмаган очракта корылманы демонтажлау эшләрен үз хисабыма
башкарырга әзер. Эшләр тәмамланганнан соң, төзелеш материалларының
калдыкларын чыгарырга һәм күмелгән урынны, якин-тирә территорияне
тәртипкә китерергә ышандырам.

_____ (гариза бирүченең имтасы)

_____ (мөрәҗәгать итүченен ф. и. о., тулысынча)

_____ (вакыты)

Ижтимағый һәм дини зиратларның эшчәнлегә тәртібе
һәм жириләү урыннарын карап тоту кағыйдәләре
турындағы нигеҙләмәгә
13 нче номерлы кушымта

КАБЕР ӨСТЕ КОРЫЛМАСЫН (КАБЕР ТАШЫН) УРНАШТЫРУ
(АЛМАШТЫРУ, МОНТАЖЛАУ, ДЕМОНТАЖЛАУ, РЕМОНТЛАУ) ЯКИ
КИРТӘЛӘРНЕ УРНАШТЫРУ (АЛМАШТЫРУ, МОНТАЖЛАУ,
РЕМОНТЛАУ) ӨЧЕН РӨХСӘТ

« _____ » _____ 20__

Ф.И. башкаручы тарафыннан күрсәтелә: кабер өстенә куелган корылмакы
урнаштыру/алыштыру/монтажлау/ремонтлау яки киртәләрне (күкерт) яки
киртәләрне (ассызысларга кирәк) башкарырга рөхсәт бирелә торган зат
күрсәтелә.

Ф.И. үз өстенә алган участка кабер өеме корылмасын урнаштыру бурычын үз
өстенә алган _____ үлчәүлә
_____, жириләүне һәм каберләрне төзүне кәйләүче законнар
һәм муниципаль хокукый актлар таләпләрен үтәү белән.

Авыл жириләге башлығы _____

Ижтимағый һәм дини зиратларның эшчәнлегә тәртибе
һәм жорләү урыннарын карап тоту кагыйдалары
турындағы нигезләмәгә
14 нче номерлы қушықта

кабер		өстендәге		КИТАП		корылмаларны		(каберлекларне)		теркәү	
								(торак пункт исеме)			
зират (исем)											
Башланган «						»				20	
Тәмамланган «						»				20	

1	2	3	4	5	6	7	8	9
№	Күмелгән (күмелүченең исеме фамилиясе)	Кабер куя коне	Квартал номеры	Сектор номеры	Кабер номеры	Ярус номеры	Таш материалы һәм күләме, һәйкәл Әзерләүчесе	Ф. и. а. - кабер өчен жаваплы зат адресы